

31995R2988

23.12.1995

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 312/1

**NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ, EURATOM) nr 2988/95,
18. detsember 1995,
Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 235,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 203,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

Euroopa ühenduste üldeelarvet finantseeritakse omavahenditest ning komisjon haldab seda lubatud assigneeringute raames ja vastavalt aruka finantsjuhtimise põhimõttele; komisjon teeb sel eesmärgil tihedat koostööd liikmesriikidega;

rohkem kui pool ühenduse kulutustest makstakse hüvitisasaajatele liikmesriikide vahendusel;

detsentraliseeritud haldamist reguleerivate üksikasjalike eeskirjade ja nende täitmise järelevalve suhtes kohaldatakse mitmesuguseid ühenduse asjaomasele poliitikale vastavaid üksikasjalikke sätteid; tuleb aga võidelda igasuguse ühenduste finantshuve kahjustava tegevuse vastu mis tahes alal;

tõhusaks võitluseks ühenduste finantshuve kahjustava kelmuse vastu on vaja kõikidel ühenduse poliitikaga hõlmatud aladel kehtestada ühtsed õigusnormid;

eeskirjade eiramiste kirjeldused ja sellega seotud haldusmeetmed ja -karistused nähakse ette vastavalt käesolevale määrusele valdkondade eeskirjades;

eespool nimetatud eiramiste alla kuuluvad ka kelmused, nagu need on määratletud Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsioonis;

ühenduse halduskaristused peavad tagama nimetatud huvide piisava kaitse; on vaja määratleda nende karistuste kohaldamise üld-eeskirjad;

ühenduse õigusaktides on kehtestatud ühenduse halduskaristused ühise põllumajanduspoliitika raames; sellised karistused tuleb kehtestada ka teistes valdkondades;

ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks ettenähtud ühenduse meetmed ja karistused on toetussüsteemide lahutamatu osa; neil on oma tähendus, mis ei mõjuta seda, kuidas asjaomaste ettevõtjate käitumist hindavad kriminaalõiguse seisukohalt liikmesriikide pädevad asutused; nende tõhusus tuleb tagada ühenduse eeskirjade vahetu täitmise ja kõikide ühenduse meetmete täieliku rakendamisega, kui seda eesmärki ei ole saavutatud preventiivsete meetmete võtmisega;

mitte üksnes üldise võrdsuspõhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte alusel, vaid ka *non bis in idem* põhimõtet silmas pidades tuleb *acquis communautaire*'i ja käesoleva määruse jõustumise ajal kehtivaid konkreetseid ühenduse eeskirjade sätteid järgides vastu võtta asjakohased sätted, et vältida samale isikule samadel põhjustel määratud ühenduse finantskaristuste ja riiklike kriminaal- karistuste kattumist;

⁽¹⁾ EÜT C 216, 6.8.1994, lk 11.

⁽²⁾ EÜT C 89, 10.4.1995, lk 83 ja 30. novembril 1995. aastal esitatud arvamus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

käesoleva määruse kohaldamisel võib kriminaalmenetluse lugeda lõpetatuks, kui pädev riigiasutus ja asjaomane isik jõuavad koh-tuvälisele kokkuleppele;

käesolevat määrust kohaldatakse ilma liikmesriikide kriminaal-õiguse kohaldamist piiramata;

ühenduse õiguse alusel on komisjon ja liikmesriigid kohustatud kontrollima, et ühenduse eelarvevahendeid kasutatakse ettenähtud eesmärgil; olemasolevate sätete täiendamiseks on vaja ühiseid ees- kirju;

asutamislepingutes ei ole erisätteid, mis tagaksid ühenduste finantshuvide kaitseks vajalike materiaalõiguslike horisontaalmää- ruste vastuvõtmise kontrolli, meetmete ja karistuste kohta; seepä- rast tuleb kohaldada EÜ asutamislepingu artiklit 235 ja EURA- TOMi asutamislepingu artiklit 203;

hiljem võetakse vastu täiendavad kohapealse kontrolli ja inspek- teerimisega seotud üldsätted,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

Üldpõhimõtted

Artikkel 1

1. Euroopa ühenduste finantshuvide kaitsmiseks võetakse käes- olevaga vastu üldised eeskirjad ühenduse õiguse suhtes toimunud eeskirjade eiramise ühtse kontrolli ning haldusmeetmete ja -karistuste kohta.

2. "Eeskirjade eiramine" tähendab ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhita- vaid eelarveid kas otse ühenduste nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatu kuluartikli tõttu.

Artikkel 2

1. Halduskontrolli, -meetmeid ja -karistusi rakendatakse niisugu- sel määral, mis tagab ühenduse õiguse nõuetekohase

kohaldamise. Need peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, et tagada ühenduste finantshuvide piisav kaitse.

2. Halduskaristust ei tohi määrata, kui seda ei ole ühenduse õigus- aktis sätestatud enne eeskirjade eiramist. Kui ühenduse eeskirja- des kehtestatud halduskaristusi määravaid sätteid muudetakse hil- jem, kohaldatakse tagasiulatuvalt kergemaid sätteid.

3. Ühenduse õigus määratleb kõnealuste eeskirjade nõuetekoha- seks kohaldamiseks vajalike haldusmeetmete ja -karistuste laadi ja ulatuse, võttes arvesse eeskirjade eiramise laadi ja raskust, antud või saadud soodustust ja vastutuse astet.

4. Kui kohaldatavast ühenduse õigusest ei tulene teisiti, regulee- ritakse ühenduse kontrolli, meetmete ja karistuste kohaldamist liikmesriikide õigusaktidega.

Artikkel 3

1. Aegumistähtaeg menetluste algatamiseks on neli aastat, alates artikli 1 lõikes 1 osutatud eeskirjade eiramise toimepanekust. Valdkondade eeskirjades võib sätestada lühema ajavahemiku, mis aga ei või olla vähem kui kolm aastat.

Jätkuvate või korduvate eeskirjade eiramiste korral hakatakse aegumistähtaega arvestama päevast, mil eiramine lõpeb. Mit- meeaastaste programmide korral ei aegu asi mingil juhul enne programmi täielikku lõpetamist.

Menetluste aegumistähtaeg katkeb, kui pädev asutus teatab kõne- alusele isikule eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse algatamisest. Aegumistähtaega hakatakse arvestama pärast iga katkestust uuesti.

Asi aegub lõplikult päeval, mil kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik saab läbi, ilma et pädev asutus oleks määra- nud karistust, välja arvatud juhul, kui haldusmenetlus on peata- tud vastavalt artikli 6 lõikele 1.

2. Halduskaristuse otsuse täitmiseks on aega kolm aastat. See aja- vahemik algab lõpliku otsuse langetamise kuupäevast.

Katkemist ja peatamist reguleeritakse vastavate siseriikliku õiguse sätetega.

3. Liikmesriikidele jääb võimalus kohaldada käesoleva artikli lõi- getes 1 ja 2 sätestatud pikemat ajavahemikku.

II JAOTIS

Haldusmeetmed ja -karistused*Artikkel 4*

1. Tavaliselt järgneb mis tahes eiramisele põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine:

- kohustusena maksta või tagasi maksta maksmisele kuuluvad või põhjendamatult saadud summad,
- saadud soodustuse taotlemisel selle toetuseks või ettemakse saamise ajal antud tagatise täieliku või osalise kaotamisena.

2. Lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamine piirdub saadud soodustuse äravõtmisega, ja kui nii on sätestatud, siis ka intressidega, mis võidakse kindlaks määrata ühtsel alusel.

3. Kui tehakse kindlaks, et taotletakse soodustusi, mis ei vasta kohaldatava ühenduse õiguse eesmärkidele, luues kunstlikult selle soodustuse saamiseks nõutavad tingimused, siis vastavalt juhtudele soodustust kas ei anta või võetakse see ära.

4. Käesolevas artiklis sätestatud meetmeid ei käsitleta karistuse-na.

Artikkel 5

1. Tahtlike või hooletusest tulenevate eiramiste tulemusena võivad olla järgmised halduskaristused:

- a) haldustrahv;
- b) põhjendamatult saadud või maksmata jäetud summadest suurema summa maksmine, vajaduse korral koos intressiga; see lisasumma määratakse kindlaks vastavalt konkreetsetes eeskirjades sätestatud protsendile ja hoiatusvahendina ei tohi see ületada teatavat taset;
- c) ühenduse eeskirjade alusel saadud soodustuse täielik või osaline äravõtmine isegi siis, kui ettevõtja on saanud soodustusest üksnes osalist kasu;
- d) soodustuse andmisest keeldumine või soodustuse äravõtmine teatavaks eiramisele järgnevat ajavahemikuks;
- e) ühenduse abikavas osalemiseks vajaliku loa või heakskiidu ajutine kehtetuks tunnistamine;
- f) eeskirjades sätestatud tingimuste järgimiseks esitatud tagatise või tagatisena sisse makstud summa kaotamine või põhjendamatult vabastatud tagatise summa tagasimaksmine;

g) muud ainult majanduslikud, kuid laadilt ja kohaldamise ulatuselt samaväärsed karistused, mis on sätestatud nõukogu poolt vastuvõetud valdkondade eeskirjades asjaomase valdkonna erinõudeid silmas pidades ja vastavalt nõukogu poolt komisjonile antud rakendamislõuetele.

2. Piiramata sätete kohaldamist, mis käesoleva määruse jõustumise ajal on olemas valdkondade eeskirjades, võivad muud eiramine kaasa tuua lõikes 1 sätestatud ja kriminaalkaristustest erinevad karistused üksnes tingimusel, et sellised karistused on eeskirjade nõuetekohaseks kohaldamiseks olulised.

Artikkel 6

1. Piiramata kohaldatavaid ühenduse haldusmeetmeid ja -karistusi, mis käesoleva määruse jõustumise ajal on vastu võetud valdkondade eeskirjade alusel, võib selliste finantskaristuste, nagu näiteks haldustrahvide määramise peatada pädeva asutuse otsusega, kui asjaomase isiku suhtes on samade faktide põhjal algatatud kriminaalmenetlus. Haldusmenetluste peatamine katkestab artiklis 3 sätestatud aegumistähtaaja.

2. Kui kriminaalmenetlust ei jätkata, jätkub peatatud haldusmenetlus.

3. Kui kriminaalmenetlus viiakse lõpuni, jätkatakse peatatud haldusmenetlust, kui seda ei välista üldised õiguspõhimõtted.

4. Kui haldusmenetlust jätkatakse, siis tagab haldusorgan ühenduse eeskirjadega ettenähtud karistusega vähemalt samaväärse karistuse määramise, võttes arvesse kõiki kohtuorganite poolt asjaomasele isikule samade faktide põhjal määratud karistusi.

5. Lõiked 1-4 ei kehti finantskaristuste suhtes, mis on finantsabi-süsteemide lahutamatu osa ja mida võib kohaldada mis tahes kriminaalkaristusest sõltumata, kui ja kuivõrd nad ei ole selliste karistustega samaväärsed.

Artikkel 7

Ühenduse haldusmeetmeid ja -karistusi võib kohaldada artiklis 1 nimetatud ettevõtjate suhtes, nimelt füüsiliste ja juriidiliste isikute ning muude siseriikliku õiguse alusel õigus- ja teovõimeliste üksuste suhtes, kui nad on toime pannud eiramise. Samuti võib neid kohaldada isikute suhtes, kes eiramises osalesid ning nende isikute suhtes, kes vastutavad eiramise eest või kes peavad tagama, et eiramisi ei toimuks.

III JAOTIS

Kontroll*Artikkel 8*

1. Liikmesriigid võtavad vastavalt siseriiklikele õigus- ja haldusnormidele meetmeid, et tagada ühenduse finantshuvidega seotud tehingute korrektsus ja seaduslikkus.

2. Kontrollimeetmed peavad vastama iga valdkonna erilaadile ja olema vastavuses saavutatavate eesmärkidega. Neis võetakse arvesse liikmesriikides olemasolevat halduspraktikat ja -struktuure ning need määratakse kindlaks nii, et nad ei tooks kaasa ülemäärased majanduslikke piiranguid või halduskulusid.

Liikmesriikide kohapealse kontrolli ja inspekteerimise laad ja sagedus ning teostamise kord määratakse vajaduse korral kindlaks valdkondade eeskirjadega, et tagada asjakohaste eeskirjade ühtne ja tõhus kohaldamine ning eriti selleks, et eiramisi vältida ja avastada.

3. Valdkondade eeskirjad sisaldavad sätteid, mis on vajalikud, et menetluse ja kontrollimeetodite lähendamise abil tagada võrdväärne kontroll.

Artikkel 9

1. Ilma et see piiraks vastavalt siseriiklikele õigus- ja haldusnormidele liikmesriikide poolt tehtavat kontrolli ning vastavalt EÜ

asutamislepingule, eriti selle artiklile 188c ühenduse institutsioonide poolt tehtavat kontrolli, kontrollib ja vastutab komisjon, et:

- a) halduspraktika vastaks ühenduse eeskirjadele;
- b) vajalikud tõendavad dokumendid oleksid olemas ja kooskõlas artiklis 1 osutatud ühenduste tulude ja kuludega;
- c) finantstehingute sooritamise ja kontrollimise asjaolud oleksid nõuetekohased.

2. Lisaks sellele võib komisjon korraldada kohapealseid kontrollimisi ja inspekteerimisi valdkondade eeskirjades ettenähtud tingimustel.

Enne sellist kontrolli ja inspekteerimist teatab komisjon vastavalt kehtivatele eeskirjadele sellest asjaomasele liikmesriigile, et saada vajalikku abi.

Artikkel 10

Kohapealse kontrolli ja inspekteerimisega seotud täiendavad üldsätted võetakse vastu hiljem vastavalt EÜ asutamislepingu artiklis 235 ja Euratomi asutamislepingu artiklis 203 sätestatud korrale.

Artikkel 11

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 18. detsember 1995

Nõukogu nimel
eesistuja

J. BORRELL FONTELLES